

**ÜNİVERSİTE Z SENATOSU' NUN 26/05/2014 TARİHLİ VE 2014/20/4 SAYILI
KARARI İLE KABUL EDİLMİŞTİR.**

**YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİLERE İZMİR – ÖZEL VE SINAV UYGULAMALARI
YÖNERGESİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – Bu yönergenin amacı; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin başarılarına pozitif katkıda bulunmaktır.

Kapsam

Madde 2 – Bu yönerge; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında uygulanan ders ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu yönerge; 14.08.2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu yönergede geçen;

- a. **Üniversite:** Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'ni (YBU),
- b. **Rektör:** Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörü'nü,
- c. **Engelsiz YBÜ Birimi:** 14.08.2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 11'inci Maddesi uyarınca Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde kurulan Birimi,
- d. **Komisyon:** Engelsiz YBÜ Birimi tarafından oluşturulan Komisyonu,
- e. **Engelli Öğrenci:** Doğuştan ya da sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle

toplumsal ya ama uyum sa lama ve günlük gereksinimlerini kar ılama güçlükleri olan ve koruma, bakım, iyile tirme, danı manlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yüksekö retim ö rencisini,

- f. **Engelli Sa lık Kurulu Raporu:** Engelli Özürlü Sa lık Kurulu'nca hazırlanan ki ilerinin özür ve sa lık durumları ile kullanım amacını belirten belgeyi,
- g. **Ders:** Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,
- h. **Sınav:** Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarına dair yapılan ara sınavlar ve final sınavları ile bu sınavlara ek olarak yapılan mazeret, bütünleme, tek ders v.b. sınavları ifade eder.

K NC BÖLÜM

Ders Uygulamaları ve Ö retim Elemanları Sorumluluklarına li kin Usul ve Esaslar

Ders Muafiyeti

Madde 5 – Engelli ö rencilerin engel durumlarından dolayı ders muafiyeti talebi ile başvurmaları halinde Engelsiz YBÜ Birimi'nin onaylaması durumunda ders seçmeli ise varsa e de er bir ders verilir, dersin e de eri yok ise ya da ders zorunlu ise geli en teknik ve programlar yardımı ile ilgili ders, engelli ö renci dikkate alınarak verilir.

Ders uygulamaları

Madde 6

Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli ö rencilerin engel durumlarından dolayı kar ıla tıkları sorunları ortadan kaldırarak e itimde fırsat e itli ini sa lamak ve engelli ö rencilerin sınav uygulamaları nedeni ile ba arılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik ders uygulamalarına yönelik usul ve esaslar a a ıdaki gibidir:

- a. Yasal düzenlemelere uygun davranma ve engelli ö renciler için uygun uyarlamaları yapmak ve uygulamak
- b. Uyarlamaların etkilili ini sürekli bir ekilde de erlendirmek ve uyarlamaları geli tirmek.
- c. Gizlilik kuralları çerçevesinde ö rencinin engeline ili kin bilgileri Engelsiz YBU Birimi haricinde hiç kimse ile payla mamak.
- d. Dönem boyunca i lenecek konuları, yapılacak sınavları ve de erlendirme kriterlerini ilgili tarihleri de belirterek ö renciyi yazılı bir ekilde bilgilendirmek.

- e. Elektronik ortamda ders notları ve okuma listesi hazırlamak ve ilgili konu ö retimi öncesinde çevrimiçi eri lebilir ve payla labilir hale getirerek ö renciye vermek.
- f. Ö retim ve de erlendirme ile ilgili dönem ba ında belirtilen programda ödev, de erlendirme kriterleri, sınavlar ve benzeri daha önceden belirtilmemi de i iklikleri ö renciye iletilmesi için gerekli tedbirleri almak.
- g. Engellerinden kaynaklı olarak ödevleri ve sınavları tamamlamak için ek süreye ihtiyaç duyan ö rencilere gerekli ek süreyi vermek.
- h. Engelinden kaynaklı olarak derslerde kayıt cihazı kullanma, not tutma vb. konularda deste e ihtiyaç duyan ö rencilere ilgili bölüm ba kanlıkları, fakülte ve/veya Engelsiz YBU Birimi ile irtibata geçerek destek sa lamak.
- i. Engelli ö rencilerin sınıf içinde dersi en iyi takip edebilecekleri ekilde oturum planı olu turmak ve uygulanmasını sa lamak.
- j. Asperger sendromu tanısı olan ö renciler için ders sırasında soyut dil kullanmadan yalın ve açık bir ekilde konu mak ve gerekti inde ek açıklama yapmak.
- k. Dikkat eksikli i tanısı olan ö renciler için birden çok duyuya hitap eden ö retim yöntemi kullanmak, ses tonunu ve konu ma hızını çe itlendirmek ve önemli bilgileri vurgulamak
- l. Görme engeli olan ö renciler için ders anlatımı sırasında resimleri, emaları, grafikleri ve ekilleri tanımlamak, tahtaya yazılanları sözlü olarak ifade etmek, gerekti inde not tutucu deste i sa lamak için ilgili birimle irtibata geçmek
- m. itme engelli: Yüzünüzün iyi aydınlatılmı oldu undan,dudak hareketlerinizin anlaşılır oldu undan ve karanlıkta olmadı nızdan emin olunuz. Ders sırasında grupla yüz yüze olunuz ve göz konta nınızı koruyunuz. Ek görsel ipuçları sa layabilmek için jest ve mimikler kullanınız. Makul bir hızda,net ve do al bir ekilde konu unuz. İhtiyaç varsa,aynı eyleri tekrar etmek yerine farklı kelimelerle yeniden özetleyiniz ve konu urken tamamlanmı cümleler kullanınız. itme cihazı kullananlar için arka plan gürültüsünü azaltınız. Dudak okumak oldukça yorucu oldu u için düzenli aralar veriniz. Alt yazılı videolar kullanınız ve derste kullanılan herhangi bir i itsel materyalin yazılı bir özetini veriniz. Sınav tarihleri,derslik de i iklikleri gibi önemli bilgileri görsel bir ekilde anlatınız. Soru ve yorumları özetleyerek ö rencinin sınıf içi tartışmalara katılımını azami seviyeye çıkarınız. Ö renci destekleyici bir teknoloji kullanıyorsa,ö renci ile i birli i yapınız.Ö renci sizden mikrofon kullanmanızı isteyebilir. Ö renci not tututu deste ine ihtiyaç duyabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Madde 7 –

Sınav ve Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı karışıklıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin sınav uygulamaları nedeniyle başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik sınav uygulamaları usul ve esasları aşağıdaki gibidir:

- a. Sınav salonlarını engelli öğrencilerin ulaşılabilirliğini göz önünde bulundurarak düzenlemek ve gerekli durumlarda engelli öğrenciyi ayrı bir salonda sınava almak ve engelli öğrenciye ek süre vermek
- b. Sınav kapsamındaki konular ile ilgili örnek soruları hazırlayarak sınav öncesinde öğrenciye yazılı bilgilendirme yapmak.
- c. Sınav görevlileri tarafından sınav ya da sınav soruları ile ilgili yapılacak olan duyuru, hatırlatma ya da düzeltmeleri engelli öğrencilerin engel durumlarını göz önünde bulundurarak yapmak,
- d. İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin yazılı sınavlarına refakat edecek, sınav olunan ders ile ilgili bölümün terminolojisine hâkim (öğretim görevlisi / ara tırma görevlisi) olan okuyucu – i aretleyici görevlendirmek,
- e. İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınavlarını bilgisayar ortamında yazmalarını sağlamak,
- f. İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi malzeme ya da sıvı ile (insulin Pompası v.b.) girmelerine izin vermek,
- g. İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi nezaretinde tuvalet – lavabo ihtiyacını karşılamasına izin vermek,
- h. Sınavların açıklanması sürecinde engelli öğrenciye sınavı ile ilgili ayrıntılı sözlü veya yazılı olarak yapıcı geri dönüş vermek ve eksiklerini nasıl giderebileceği konusunda danışmanlık yapmak.
- i. Engellerinden kaynaklı olarak sınavda performansını tam olarak yansıtamayan öğrencilere proje vb. de bilgilendirme uygulamaları geliştirmek ve uygulamak.

- j. Asperger sendromu ve dikkat eksikliği tanısı olan öğrencilerin ayrı bir derslikte sınava alınmasını sağlamak, bilgisayar kullanımına izin vermek, ışık ve ses gibi dikkat dağıtıcı unsurları olabildiğince azaltmak, söz konusu öğrencilere ek süre vermek, yalın ve açık bir dil ile açıklama yapmak,
- k. Görme engeli tanısı olan öğrenciler için büyük yazı karakteri kullanmak, ilgili alanda uzman olan okuyucu eliyle ayrı bir sınıfta sınava girmesini sağlamak, kaydedici, bilgisayar, Braille, ekran okuyucu ve büyütücü gibi alternatif sınav formları gerekli olduğunda dokümanlar, grafik ve resimler hazırlamak.
- l. Okuma engeli tanısı olan öğrencilerin anlayabilmesi ve kendisini ifade edebilmesi için ek süre veriniz. İhtiyaç olduğunda açıklamalar yapınız, belirsiz ve kafa karıştırıcı bir dil kullanmaktan kaçınınız. Gerekli teknolojik olanaklara sahip olan öğrenme ortamları seçiniz. Bilgisayar kullanımına izin veriniz. Sınav gözetmenini, öğrencinin sözlü yönergeleri kaçırabileceği konusunda bilgilendiriniz. Yazılı sınav yapmak mümkün değilse, işaret dilinde sunum yapmak gibi alternatif yöntemleri göz önüne alınız.
- m. Hareket güçlü olan öğrenciler için uygun mobilyaların bulunduğu erişilebilir sınav salonları seçmek, Bilgisayar kullanımına izin vermek, Ek süre vermek, Dinleme molaları vermek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uyuşmazlık ve Hüküm Eksikliği

Madde 8 – Bu yönergede yer alan hükümler ile ilgili olarak engelli öğrenci ile öğrencisi bulunduğu fakülte, yüksekokul, enstitü veya meslek yüksekokulu ile uyuşmazlık ya da bu yönergede tanımlanmamış bir engellilik durumu ve ihtiyacı ile karşılaşılırsa ilgili Birim konuyu görüşerek, karara bağlar.

Yürürlük

Madde 9 – Bu yönerge hükümleri; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10 – Bu yönerge hükümlerini; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörü yürütür.

Bu Yönergetarih vesayılı Senato kararı ile kabul edilmiştir.